

som han paaviste, at de skulle udøve, nemlig gennem deres kontrollerende Virksomhed. Jeg tror ogsaa, at Tiendekommissærerne ville have en betydelig Indflydelse, hvis de rette Mænd kunne blive valgte rundt omkring i Amtene, thi naar en kyndig og dygtig Tiendekommissær har udøvet sin Virksomhed i et Amt i nogen Tid, ville Afløsningerne ganske af sig selv blive talrigere i det paagældende Amt, og Eksemplet vil da gaa videre, andre Tiendekommissærer optage den samme Fremgangsmaade. Har man ikke nylig set, hvorledes en Mand, der i Gaar blev stædt til Jorden til stor Sorg for hele Landet, ved sin Optræden paa andre Omraader — jeg sigter dermed til Folkevennen Dalgas — har forstaaet at ordne mange langt mere komplicerede Forhold ved en praktisk og fornuftig Optræden? Man ser saaledes, at Forholdenes Afvikling ofte kommer an paa Personligheden. — Jeg skal endnu blot tilføje, at det under Udvalgets Forhandlinger har været paa Tale, hvorvidt der kunde være noget i Vejen for, at ogsaa de Tiender kom til Afløsning, med Hensyn til hvilke der i Fundatser og paa anden Maade var nedlagt specielt Forbud mod Afhændelsen, men det blev da gjort gældende som noget selvsøgeligt, at selv de kraftigste Forbud mod Afhændelser af Tiender paa denne Maade, det være sig ved Bortlegering, ved Fundatser eller paa lignende Maade, maatte være aldeles virningsløse over for en almindelig Lov. Derfor er der ikke optaget noget herom i Loven. Der kan ogsaa være Forhold til Stede, hvor Tienderne ere bortfæstede, og der vil der heller ikke ved Lovforslaget, saaledes som det foreligger, være nogen Hindring for, at en saadan Afløsning kan finde Sted, thi de ganske almindelige Regler ville ogsaa her kunne komme til Anvendelse. Jeg skal tilsidst paa det varmeste anbefale mine Meningsfæller at stemme for de Endringer, der findes i den foreliggende Betænkning, og som ere stillede af Flertallet.

Ordføreren (Berntsen): Jeg skal tillade mig at henvende nogle Bemærkninger til det ærede Medlem fra Røge, som i Aften er optraadt som Ordfører for Mindretallet. Det ærede Medlem bestræbte sig til min Forundring meget for at gøre et skarpt Skel mellem sig og sine Venner og mig og mine Venner. Jeg har indtil dette Øjeblik levet i den Tro, at det ærede Medlem og jeg vare ret gode Venner, og jeg vil ogsaa haabe, at vi skulle gaa herfra med samme Opfattelse. I alt Fald skal jeg tiltale den ærede Ordfører for Mindretallet, som om

han fremdeles er min gode Ven. Det ærede Medlem bebrejdede i høj Grad Flertallet, at vi havde forladt, hvad han kaldte Folketingets gamle Standpunkt i denne Sag. Det er mig ikke bekendt, at Folketinget nogen Sinde for, at opnaa en Tiendeafløsning har krævet det, som det ærede Medlem fra Røge her kræver. Det er mig ikke bekendt, at Folketingets Standpunkt ved Behandlingen af de Tiendeforslag, som tidligere have foreligget for dette Ting, har været det, at Statskassen for at fremme en Tiendeafløsning skulde betale $\frac{1}{4}$ af Afløsningssummen. Og hvad det angaar overhovedet, at henvise til gamle Standpunkter, saa vil jeg sige, at Folketingets Standpunkt i Tiendeafløsningspørgsmaalet desværre ikke har været et levende, men et dødt Standpunkt. Folketinget har saa lidt interesseret sig for denne Sag og for det Standpunkt, som det tidligere har indtaget, at det aldrig nogen Sinde har ført et Lovforslag om dette Emne herfra over i det andet Ting. Man har i Reglen indstrænket sig til at sende et saadant Forslag til Udvalg, og der er det blevet liggende. Som jeg anførte i mit første Foredrag i Aften, er det første Gang, at et Lovforslag om Tiendeafløsning er naaet til anden Behandling her i Tinget, saa det bedrøver mig ikke at forlade et saadant gammelt dødt Standpunkt. Jeg vil hellere — ogsaa i denne Sag — vælge det Standpunkt, som kan føre til et rimeligt og godt Resultat. Nu mener det ærede Medlem og med ham det ærede Mindretal, at den Vej, som Flertallet foreslaar, vil man ikke komme ret vidt med; thi, siger det ærede Medlem, Tiendeyderne ville jo se Tiden an, og der er Udset til, at Kornpriserne stadig ville dale, og som Følge deraf ville Kapitelstatsterne dale, og der er ingen, som i dette Øjeblik tør gaa til en Tiendeafløsning. Jeg skal da minde det ærede Medlem om, at den Kapitelstatst, som nu er sat for det sidst forløbne Aar, er noget højere end Kapitelstatsten for det foregaaende Aar, og i de sidste 8 Aar har Kapitelstatsten ikke været meget forfællig, den har et Par Aar været højere og et Par Aar lavere. Men det er jo vanskeligt at sige noget bestemt om, hvorledes Kapitelstatsten vil stille sig i et Tidrum af 60 Aar, det er umuligt for det ærede Medlem, og det er umuligt for mig at have nogen bestemt Mening derom. I den Henseende er det et Slags Lotterispil for begge Parter; Tiendeyjerne vide ikke, om de staa sig ved at sælge efter den nuværende Kapitelstatst, lige saa lidt som Tiendeyderne vide, om de staa sig ved at købe efter den forhaandenstående Kapitelstatst; i Løbet